

Vergaderjaar 2008–2009

27 017

Homo-emancipatiebeleid

Nr. 54

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 juni 2009

Naar aanleiding van het verzoek van de Vaste Commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 25 juni jl. (2009Z11282/2009D32305) om voor het algemeen overleg inzake het homo-emancipatiebeleid van 2 juli a.s. een reactie te krijgen op de brief van de Algemene Onderwijsbond (Aob) inzake een reactie van de Gay & Straight Onderwijsalliantie (hierna de alliantie), informeer ik u als volgt.

Gezien de korte reactietermijn richt ik mijn reactie vooral op de concrete aanbevelingen in de brief van de alliantie. Daarnaast kan ik u melden dat ik de alliantie heb uitgenodigd voor nader overleg.

Naast de waardering voor het ingang gezette beleid maakt de alliantie zich zorgen over de effecten van het homo-emancipatiebeleid in het onderwijs en vraagt zich af of het huidige pakket van maatregelen wel voldoende effect zal sorteren. Daarbij wordt verwezen naar vijf aandachtspunten.

1. Ontbreken van criteria voor het homo-beleid

De alliantie mist een door de overheid en maatschappelijk gedragen beeld van wat een homovriendelijke school precies is. De onderzoeken van de Inspectie van het Onderwijs en de handreiking die naar de scholen is gestuurd zouden hier geen inzicht in geven.

De alliantie beveelt aan om de criteria voor homo-emancipatiebeleid van de alliantie te onderschrijven of een vergelijkbare op onderzoek gebaseerde lijst te formuleren.

Ik vind het goed dat deze alliantie criteria heeft opgesteld voor homovriendelijk schoolbeleid, die scholen zelf kunnen gebruiken. Op 27 april jl. heb ik de scholen een Handreiking «*Naar een discriminatievrije school*» gestuurd (kamerstuk 27 017, nr. 50). Ik zie het niet als mijn taak om praktische voorwaarden, die de sector zelf heeft ontwikkeld, te voorzien van een goedkeuring. Ik kan mij wel voorstellen dat de alliantie, in het kader van

het project dat het uitvoert met subsidie van OCW, deze criteria aanbiedt aan de scholen waar de alliantie contacten mee heeft. Die suggestie zal ik de alliantie dan ook meegeven.

2. Ontbreken van een duidelijke visie van het kabinet op de gewenste resultaten van het beleid in 2011

De alliantie mist een duidelijke visie van het kabinet op de gewenste resultaten van het beleid in 2011.

De alliantie beveelt daarom aan om een visie te formuleren op hoe de regering op middellange termijn duurzaamheid in het beleid wil brengen. Verder beveelt de alliantie de overheid aan om op de kortere termijn meer specifieke doelen te formuleren.

Ik kan hierop zeggen dat de sociale acceptatie van homoseksuele leerkrachten in de klas onderdeel uitmaakt van het algemene streefcijfer voor de sociale acceptatie van homoseksuelen dat het kabinet voor 2011 gesteld heeft op minimaal 85%. Verder volg ik de ontwikkelingen in het aanbod van scholen en in de opvattingen van ouders en scholieren over homoseksualiteit. Met de regelmatige peilingen van de VO-monitor, van het Sociaal en Cultureel Planbureau (homomonitor) en van de Inspectie van het Onderwijs houd ik een vinger aan de pols.

3. Ontbreken van een kader waarbinnen maatschappelijk partners worden gestimuleerd en effectieve inzet van de middelen

Aan de besteding van de middelen die COC Nederland, de alliantie en 18 koplopergemeenten krijgen om de homoacceptatie te vergroten zijn volgens de alliantie nauwelijks voorwaarden verbonden. Veel koplopergemeenten zouden deze middelen vervolgens ook zonder veel voorwaarden uitzetten onder lokale organisaties. De alliantie pleit voor een meer kritisch gesprek tussen het Rijk, de gemeenten en de gemeenten onderling en de lokale contractpartners. MOVISIE zou de opdracht kunnen krijgen dit soort kritische onderlinge feedback te organiseren. De alliantie beveelt daarom aan om een kader te organiseren waarbinnen de gecontracteerde partners via een kritische uitwisseling worden gestimuleerd en ondersteund hun middelen en aanpak steeds meer effectief in te zetten.

Met de alliantie erken ik de autonomie van scholen en gemeenten. De regie ligt niet alleen bij het Rijk maar ook bij de partners in het onderwijs. Daarom steun ik de alliantie en het COC in hun activiteiten om de sociale acceptatie van homoseksualiteit in het onderwijs te verbeteren. Ter ondersteuning van dat proces heb ik MOVISIE opdracht gegeven de koplopergemeenten te ondersteunen en (interview)bijeenkomsten te organiseren met alle koplopergemeenten. Onderwijs is een van de thema's die in deze bijeenkomsten aan de orde komen. Verder overlegt het ministerie van OCW met lokale homo-organisaties in de koplopergemeenten.

4. Ontwikkeling van meer instrumenten om de houding van leerlingen en onderwijspersoneel effectief te verbeteren

Volgens de alliantie is er een gebrek aan betrouwbare instrumenten om de houding, competenties en het gedrag van leerlingen, docenten en schoolleiders effectief te verbeteren. Geen van de interventies gericht op scholen zou volgens de alliantie onderzocht zijn op effectiviteit. Het materiaal dat op verzoek van OCW is ontwikkeld om de seksuele weerbaarheid van jongeren te ontwikkelen is overwegend gericht op alle jongeren,

waarbij het onderwerp seksualiteit weinig aandacht krijgt. Er zal ook aandacht aan het onderwerp homoseksualiteit moeten worden besteed. De alliantie beveelt daarom aan om de ontwikkeling van meer instrumenten te ondersteunen zodat de houding en de competenties van leerlingen, docenten en schoolleiders effectief kan worden verbeterd.

Ik kan u melden dat binnen het programma «Seksuele gezondheid van de jeugd» van ZonMw ook aandacht is voor homoseksualiteit, bijvoorbeeld in de onderwijsinterventies die ze laten ontwikkelen (ROC interventie, Lang leve de Liefde Plus (HAVO/VWO), Aanpassing Lang Leve de Liefde, Seksualiteit en Chronisch Zieken (spel), Meester in seks (voor toekomstige docenten Biologie, Gezondheidszorg en Welzijn, en in mindere mate Maatschappijleer en/of Godsdienst). Daarnaast zijn homojongeren ook een doelgroep van de ontwikkeling van de Campagne «Seksuele Weerbaarheid» die in opdracht van de ministeries van VWS en OCW wordt ontwikkeld.

Voorts beveelt de Onderwijsalliantie aan om bestaande interventies die homoseksualiteit bespreekbaar maken in het onderwijs te onderzoeken op effectiviteit.

Met mijn steun aan deze Onderwijsalliantie en de overeenkomsten die ik met koplopergemeenten heb gesloten, heb ik extra accent willen geven aan het met allerlei activiteiten bevorderen van de sociale acceptatie. Ik ben niet tegen onderzoek, maar elke school en elke gemeente is weer anders. Daarom geef ik liever steun aan inspanningen naar scholen waar die nodig zijn en aan activiteiten waar veel vraag naar is.

5. Aanscherping wetgeving

Volgens de alliantie zou de overheid iets moeten doen aan de weigering van scholen om de onveiligheid op scholen preventief aan te pakken. Wetgeving daartoe ontbreekt. De overheid zou expliciet aandacht moeten besteden aan het voorkomen van pesten, roddels, belachelijk maken en het systematisch sociaal uitsluiten van homoseksuelen.

De onderwijsalliantie beveelt een aanscherping van de bestaande wetgeving aan met een verplichting tot expliciete aandacht voor het voorkomen van pesten, roddels, belachelijk maken en het systematisch uitsluiten van seksueel diverse leerlingen en onderwijspersoneel.

Ik kan u melden dat het voorkomen van pesten en uitsluiting en tegengaan van discriminatie reeds onderdeel uitmaakt van bestaande wettelijke- en beleidskaders en instrumenten, zoals bijvoorbeeld het veiligheidsbeleid, de arbeidsomstandighedenwet en het Project Preventie Seksuele Intimidatie (PPSI). Daarom vind ik een verdere aanscherping van regels op dit aspect overbodig.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
R. H. A. Plasterk